

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldeni ök az előzetési díjak nyílterét és hirdetősek.

Hirdetéseket jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetéseket elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukes M., Oppelk A. «Általános Tudóstól» hirdetői osztálya Budapest.

Nyílterét petítora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

A Zrinyi- emlék ügye.

A Zrinyi- emlék végrehajtó-bizottsága f. hó 14-én gyűlést tartott, melyen elnök jeleníti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur intézkedésére az országos képzőművészeti tanács a Szász Gyula szobrász és Árkai Aladár műépítész által tervezett emlékoszlopot megbíráta s azt elfogadhatónak találta. Miniszter ur a bírálathoz 800 korona segélyt engedélyezett az emlékmű elkészítésének s felállításának céljára. Elnök bemutatja rajzban s gipszmintában az oszlop tervezetét. A bizottság elnök előterjesztését tudomásul veszi.

Elnök előbbi előterjesztése alapján most már indítványt tesz az emlékoszlop elkészítése s felállítása dolgában annyival is inkább, mert miniszter ur által kegyesen adományozott államsegéllyel az emlékmű felállítására szükséges összeg már együttesen van.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy az emlékmű elkészítése tárgyában a szerződést megköti Szász Gyula szobrász s az emlékmű felállításának munkálatait megkezdi.

Elnök jeleníti, hogy a múlt heten Budapesten megtekintette az ott felállított szobrok környezetét s parkozását. Úgy találta, hogy a csáktornyai viszonyoknak leginkább a budai várbeli honvéd- emlék környezetét s parkja felet meg bemutatja a honvéd- emlék parkjának rajzát s ezzel együtt a csáktornyai Zrinyi- emlékek tervrajzát s az ott felállítandó Zrinyi- emlékmű parkjának tervét. Kéri a bizottságot, elhelyezésére nézve hozzon végleges határozatot.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy a Zrinyi- tere helyezi az emlékművet annál is inkább, mert a bemutatott tervet helyesnek s teljesen megfelelőnek találja.

Mivel azonban az emlékmű hátterét képező terület Festetics Jenő gróf ur Ö. méltóságának tulajdonát képezi, megbizta az elnököt, hogy kérje meg a bizottság nevében gróf ur Ö. méltóságát, hogy azt a területet engedje át az emlékmű parkjának céljaira s mivel a bizottságnak nem áll megfelelő összeg a rendelkezésére, legyen kegyes Ö. méltósága az emlékmű hátterének kiegészítésére átengedendő kis területet feltölteni s a várpark áradásai miatt szükséges fal felépítéséhez téglát adományozni.

Elnök bemutatja Müller Ernő süttői kőbánya-tulajdonos ajánlatát, ki az emlékmű kőmunkáját haraszt kőből 1860 koronáért volna hajlandó szállítani a budapesti déli-vasúti pályaudvarra. Szász Gyula által tett ajánlat, mely szerint ő véczei kőből 2000 koronáért volna hajlandó a kőfaragó munkát teljesítésére, ár tekintetben meg egyezik a Müller Ernő ajánlatával. Elnök kérde, hogy melyik ajánlatot fogadja el a bizottság s hogy melyik kőből: a véczei kőből, vagy a harasztból óhajta-e elkészíteni az emlékmű kőfaragó munkáját.

A bizottság egyhangulag elhatározta, hogy a kő megválasztását teljesen Szász Gyula szakértelmére s lelkiismeretességére bizza.

Szőlősgazdák figyelmébe.

A hol folyó tavasszal a közönséges szőlőmoly tömegesebben rajzolt, ott egyik

másik helyen azt tapasztalták, hogy a közönséges szőlőmolyon (Cochilis-on) kívül más fajú moly is mutatkozott, még pedig sokkal nagyobb számban, mint az előbbi.

E molyról kitűnik, hogy az a vörhenyes szőlőmoly (Eudemis botrana), mely régebben Ausztriában pusztított, ujabban pedig Amerika, Francia s Bajorország szőlőiben pusztít. Nálunk eddig nem volt miatta panasz, de úgy látszik, hogy a mostani tömeges rajzása után okunk lehet az aggodalomra.

A közönséges szőlőmoly nál (Cochilis-nál) veszedelmesebb, mert évenként három ivadéka van és tömegesebben is mutatkozik. Felismerése csak lepke-korában lehetséges, mert hernyója és életmódja egészen olyan, mint a közönséges szőlőmolyé. Ez oknál fogva jól teszik a szőlőbirtokosok, hogy ha nagyon is szemmel kísérik szőlőjüket és a benne akadó molyokat, hogy nincs-e ott az új kártevő is. Az ellene való védekezés ugyan olyan, mint a közönséges szőlőmoly ellen, de nagyobb kitartással és több gondnal kell folytatni.

A szükséges utmutatással szolgálnak a kerületi szőlészeti felügyelők és a vinczellér iskolák, — de kapható az erre vonatkozó utmutatás a földművelésügyi miniszterium borászati osztályában és a Rovartani Alommason, Budapest, II. Oszlop-utca 26-ik szám.

Csáktornya, 1903. június hó.

Wlcsny Károly s. k.

m. kir. szől. bor. ker. felügyelő.

T Á R C Z A.

Az én tengerszemű hölgyem.

— Humoreszk. —

Irtja: Miskolczi Mihály. *)

(Vége.)

— Bocsok? tudod-e, hogy felhívásomra éppen száz levél érkezett hozzám?

— Bocsok? Tudod-e? ? ? csak hűledeztem e szerelem szótárából vett kiszólamásokra.

— És, folytatás crescendó — a száz közül a tied tetszett legjobban!

— Elég baj az! — gondolám.

— Az a befejezés! Az a befejezés! . . .

— Az a befejezés! . . . Az a befejezés! — rebeğim utána, magamban pedig rágondoltam; »Könnyelb a hazugot megfogni, mint a sánta kutyát utolérni« Minek is hazudtam, minek is hazudtam!?

— És most, — tévé hozzá tüzzel — hogy

* Folytatás a csáktornyai tanítóképző-intézet önképzőkörének f. évi május hó 30-án tartott évszázó gyűlésén.

téged látlak, állítani merem, a száz pályázó közül is téged választottalak volna!

— Ah, nagysád.

— Nagysád? ! ?

— Vagy . . . izé — kezdtem észretérni — medvéim.

— Medvém? Nagyszerű! Igen jó! Így szólíts mindig, én meg bocsoknak szólítalak. De mit is akartál csak mondani?

— Szja, ha én azt tudnám — gondolám. — Semmit — tévéem hozzá halkan.

— Hej, megeredt erre a nyelvre, hogy hát ha én semmit sem akarok beszélni, hát majd beszél ő! Beszélts is ám annyit, hogy én csak úgy széldültem bele. Nem szóltam én egy árva kukkot se (azt is halkan mondtam ki), csak mentem mellette, mintha bocsok létenre a vágóhídra vezetett volna.

— Arra kezdtem eszmélni, hogy egy nagy kirkakat előtt állottunk.

— Te, bocsokom, nézd mily szép az a Schlafrokk.

— Beszélhetsz, medve, — gondolám — nem ért az én zsebem angolul! Aztán, hogy én is szóljak valamit, méltányolva tettem hozzá: Szép, nagyon szép! De még szebb a szabad természet!

— Most pedig ő nem értett az én nyelvemen.

— Te bocsokom . . . vedd meg azt nekem — emlékül!

Nem lehetett menekülni. Bementünk. Ő kikaludta, én meg kifutottam. Aztán hónap alá vágva a csomagot, kijöttünk a boltból.

— No — gondolám kijövet — még csak egy ilyen vétel és:

Mars! Siess hazámba kipucolt zsebem.

Ez a hatalmas hájtömeg kipumpolt engem. — Most pedig, drága bocsokom, elmegyünk egy jó vendéglőbe.

— És iszunk emlékre! — gondolám reszketve.

— Tudod, drága bocsokom, abban a vendéglőbe, a melyikbe mi most megyünk, minden a legjobb van. Lipneur, cognac, tokaji bor, egri-piros, ménesi-féher, szilvórium; őzcebom, szarvaszszeg, nyulpecsenye, fázán pástétom; vadkacsa, vadliba, fogoly, fűrj, sneff; libamell, libamáj, csirke, kacsa; harcsa, lazac, pisztráng, kecsge; tengeripók, ostriga. Hát még az a sok jó tézsa; meg az a rengeteg éjszaki, déli, keleti, nyugati gyümölcs!

— Mög cibár, mög sajt — egészítém ki a hatalmas étlapot, miközben azt gondoltam, hogy ez a nő valószínű reklám-iroda. Ugy pörgött a nyelve, mint a kerep.

(Hát ha még megöntözi! ?)

— Ah, szivar! azt minden boltba vehetsz! Sajt meg nem uri gyomorba való. Kaviár! ? Az aztán!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** A király Ő Felsége **Huszár Adolf** miniszterelnökségi irodai igazgatónak a miniszteri tanácsosi címet Őméltósága adományozta. Huszár Adolf az alkotmányos élet megújítása óta tölti be fárasztó munkáját, nagy jelentőséggel teljes állását. Tömérdek bizalmas, az ország sorsára döntő fontosságú dolog fordult meg az ő kezén és tisztviselői odaadást, pártatlan hűségét, csorbíthatatlan diszkrétcióját jellemzi az az ékesszólású lény, hogy 36 év lefolyása alatt még nem volt kormányelnök, a ki nem a legnagyobb elismeréssel és halálával honorálta volna Huszár Adolf önzetlen és becsületes munkáját. A király Ő Felsége régebben a Ferencz József renddel, királyi tanácsossággal, nemességgel, vas-koronarenddel s most legújabbban miniszteri tanácsossággal tüntette ki Ő Méltóságának rendkívüli szorgalmát és nagy munkásságát. Huszár Adolf zalamegyei születésű s Muraközben kiterjedt rokonsága s jó ismerőse van, kikkel mi is együtt örülünk, hogy Ő Méltóságát ezen újabb kitüntetés érte.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi alkalmazottak nyolcz évig tartó mozgalmuk után elérték azt, hogy a fővárosban egész nap, a vidéken pedig délelőtt 10 órától kezdve vasárnapi munkaszünetük lesz. Folyó hó 13-án adta ki a kereskedelmiügyi miniszter e nevezetes rendeletet, mely a kereskedelmi alkalmazottakra oly előnyös módon változtatja meg az eddigi vasárnapi munkaszünetet. A rendelet szabályozza még a pékipart is, a mennyiben a sütekek vasárnap délelőtt 10 órától hétfő reggel 6 óráig szünetelnek. Vasárnap délelőtt 10 órától 12-ig csakis magánosok süteményeit lehet sütni s ezt is egy önként arra vállalkozó segéd végzi. Fodrász és horbely munka ezenül csak déli 12 óráig végezhető vasárnapokon. A kereskedelmi miniszter egy régebbi azon rendelkezését, hogy hideg husneműk, mint kolbász, sonka és az ugynevezett hideg felvágott, valamint sajt-neműk vasárnapon este hat órától 9 óráig árusíthatók, ezen rendelet hatályon kívül helyezte.

— **Kinevezés.** Ő Felsége Horváth Csongor perlaki kir. járásbíró Pécse kir. törvényszéki bírónak nevezte ki.

— Hát hiszen jól van — gondoltam — csak aztán repülni ne tanítsanak, vagy Államokoztra ne fogjanak bennünket, ha beadom fizetési képtelenségi igazolványomat.

Elértünk a vendéglőhöz. Bemertünk és megindult az evés-ivás. De csodálatra méltó, ez a medve mindig olyat és annyit rendelt, minek ki fizetése elől nem kellett a Jakob-futást bemutatnom. Valóban a zsebembe látott.

Mikor aztán beteltünk az emléktű való evéssel, ivással, kijöttünk a vendéglőből.

— Most pedig, drága, aranyos boeskom, megnézzük a sokat emlegetett zalogházat.

— Uram bocsá! Minden jó lélek az Isten dicséret! Pff! — gondoltam — mit akarhat ez ott? Talán csak nem a Ferencz József kabátot akarja nyugalmába helyeztetni? Vagy talán a piquett mellényt akarja kamatoztatni? Uram, bocsá! Ne vigy a kisértebe! Hisz egyik sem az enyém!

— Az után pedig megnézzük a színházakat Blaha Lujzát.

— Köry Klárit, — vágtam közbe — Fedák Sárít, Fay Serénát, Márkus Emiliát, meg a többit. Jaj, de aranyos vagy te drága, gyémántos, édes, kedves, csillogó, villogó —

— Főleg a lapozkák meg a könyvek táján — gondoltam és megálltam, hogy kiódóztól cipőfüzöttöm megkössöm; ó még tovább lépegetett és osztogatta az előnevet.

— **Kölcsonös áthelyezés.** Szitner Mária perlaki és Babuczai Margit balázsfalvi áll. elemiskolai tanítóknak a vallás és közoktatásiügyi miniszter kölcsonösen áthelyezte.

— **Esküvők.** Nemestóli Szabó Béla 12-ik huszárezredbeli főhadnagy folyó hó 16-án tartotta esküvőjét Vaszary Ilonkával, özv. Vaszary Jánosné szül. nedelici Horváth Ilona urnó kedves leányával Fonyódon.

— Keszler Izidor petrinjai (horvátországi) kereskedő ma délután fél 6 órakor tartja esküvőjét a csáktornyai izraelita imaházban Deutsch Zseni kisasszonnyal.

— **Névmagyarosítás.** Eisenstädter Imre tursicssei kereskedő úgy a maga, mint kiskorú Olga, Kálmán, Vilmos és Aranka gyermekeinek a vezetékeveit befügyminiszteri engedéllyel Erdős-re változtatta meg.

— **Internátus elemi iskolásfiúk számára.** Budapesten a Kis-Svábhegyen levő fiú nevelőintézetbe 6—10 éves fiúk vételnek fel. A havi díj 60 korona. Ezért a növendék: tanítást, ételmezést és ruházatot kap. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság. — Budapest: I. kerület, Istenhegyi-ut 32. sz.

— **Értesítés.** A csáktornyai állami elemi iskolában a I. évi záróvizsgálatok a következő rendben fognak megtartatni: Junius 20-án, délelőtt a róm. kath. hittani vizsgálat. 21-én d. e. az izraeliták hittani vizsgálat. Jun 22-én d. e. 8—9-ig I. fúosztály, 9—10-ig II-ik, 10—12-ig III-ik fúosztály és délután 2—4-ig a IV. fúosztály. Junius 23-án délelőtt 8—9-ig I. leányosztály, 9—10-ig II. 10—12-ig III. és délután 2—4-ig a IV. osztály. Junius 27-én délelőtt 8 órakor ünnepélyes Te Deum s utána záróünnepély. Ezen vizsgálatokra a t. cz. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Csáktornyan, 1903. évi, junius hó 14-én. Az igazgató.

— **A muraszardahelyi** állam elemi iskolában az éváró vizsgálatok folyó hó 15-én folytak le. A vizsgálaton megjelent főtisztelendő Kecskés Ferencz alesperes, egyházkerületi tanfelügyelő urat a gondnokság elnöke — tanügyük iránt tanúsított érdeklődéséért — melegen üdvözölte. A lényesen sikerült vizsga után a magyarnyelvben legszorgalmasabb tanulók között pénzz jutalom lett kiosztva; mihez szíves adományaikkal hozzájárultak a muraszardahelyi

A mint a cipőimet fűzőgettem, észrevettem, hogy három-négy ugránsínya indulni készült a villamos. Egy gondolat villant meg agyamban. Egy áldott jó gondolat. Ott termettem a villamos mellett és éppen akkor ugrottam bele, mikor megindult és mikor az én tengerszemű hölgyem hátra nézett nem tenger szeméit. Elkezdett kiáltozni; de én abból csak egy szót értettem: »Schlafrock!« Hónam alá pillanték, hát még mindig ott volt.

— Jöszte! — mondtam — egyetlen emléke az én tengerszemű hölgyem tengerszeméknélküliségének.

Megszöktem kérem. Ott hagytam a medvét zalogházával és a színházakkal együtt. És most itt vagyok. Csak az vizsgálat, hogy soraimmal nem tettem őt halhatatlanná.

— És most még csak három teendőm van. Az első: Kérem önöket, hogy az én tengerszemű hölgyemet félig hurrogassák agyon; így legalább segítenek annak a jogásznak, mivel még aznap este láttam lejteti medvémet, — a halottá tevés nagy munkájában. A másik: Elvisezem tengerszemű hölgyem egyetlen emlékeit, a Schlafrockot a — zalogházba. A harmadik: Rohanok a szerkesztőségbe és közlésteszem a következő apróhirdetést: »Hölgyeim! Ki lenne önök közül hajlandó egy vidéki, esinos, fiatal embert, ki egy nem várt esemény folytán pénzt veszít, zavarattól kisegíteni. A leveleket, esetleg a pénzt »Szorul a kápcza« jelleggel továbbítja a kiadóhivatal.«

fiatalság által rendezett táncmulatság tiszta jövedelme 10 kor., Besnyák Lajos gond. elnök 5 kor., Szívós Lajos vendégfős 5 kor., Tokody Ferencz állomásfőnök 5 korona és Czégényi Mihály pályafelügyelő egy kosár süteménnyel örvendeztetette meg a nagy munkában kifáradt tanulóereget; végül, hogy mindenki jó kedvvel menjen haza, Kaczun Ignác ig. tanító minden egyes tanulóknak pár fillért jutlatott.

— **Gyászhir.** Baumgartner József nyug. kir. törv. bír. 1848/49. hónap badnagya és a zalamegyei honvédegyesület alelnöke I. évi junius hó 18-án reggel életeinek 72-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek átátos felvétele után elhunyt. Az elhunyt hült teteme folyó évi junius hó 19-én délután 4 órakor helyezett fel a zalamegyezri róm. kath. sírkertben örök nyugalomra, Nyugodjék békében!

— **A magyar termékek védelme.** A magyar ipar, kereskedelem és mezőgazdaság érdekeinek megóvására és a magyar termékek iránt való szeretetnek a magyar közönségben való felbuzdítására megalakult folyó hó 14-én, múlt vasárnap Budapesten a »Magyar Védő Egyesület«. Az egyesület célja: a hazai ipari és mezőgazdasági termékek, hazai munka és kereskedelem védelme és fejlesztése. A magyar biradalom gazdasági és ipari termelésének védelmét és fejlesztését célzó mozgalmak és az e czélokra törekvő érdekeknek egyöntetű országos képviselete, ugyszintén e czélok érdekében alkotott törvények, rendeletek és hatóságok intézkedések gyakorlati végrehajtásánál a hatóságok támogatása és a végrehajtás ellenőrzése. Hogy ezt a célját az egyesület elérhesse, teljes erővel oda fog hatni, hogy a magyar biradalom határain belül a belföldi termelés a külföldi árubehozattal nélkülözhesse, a közvéleményt, fogyszókat, kormányt és törvényhozást ez ügyekben tájékoztassa, hogy ellenőrizze a közszállításokat, hogy gyakorlati uton a hazai termelés fejlődését előmozdítsa. Az egyesület fővédnökeül József Ágost főherceget és Vaszary Kolos hercegprímást választották. Az egyesületnek mindenki tagja lehet. Az egyesületet kereskedőinknek ill. különösen figyelmükbe ajánljuk, mert ill. leginkább ki vagyunk téve a külföldi árúk behozatalának. Már pedig az egyesület olyan czélokot akar szolgálmi, melynek nemzetibbet nem sok egyesület irrott még zasló-jára, tehát nemcsak czélszerű, hanem huzafias kötelességünk is ez egyesületet működésében támogatni.

— **Állat csempészes.** A csáktornyai járás főszolgabírája felmerült kérdés alkalmából egy körrendetelt bocsájtott ki, mely rendeletben tudatja, hogy a Szlavonországból Ausztrián keresztül lábón áthajtott szarvasmarhák csempészeteknek tekintendők, akár van a marha levélén igazolva az ausztriai utirány, akár nem. A jövőben tehát minden horvát szarvasmarha marhalevélre, a melyen a vasúti állatorvosi vizsgálat szemlezáradékkal igazolva nincs, a főszolgabíróságnál bejelentendő, a benne leírt állat pedig, ha a csempészet elbírálása nem község hatáskörébe, hanem a főszolgabírósághoz tartoznék, addig, míg érdemleges határozat nincs, községi zárlat alá vevendő. Ezen rendeletet azzal hozzuk ill. nyilvánosságra, hogy a csempészesnek legszomorúbb következménye az állat elkobozás és ezen felül büntetés, miért is igen okosan tesz az, ki effele dolgokkal nem foglalkozik s magának ez által kellemetlenséget s anyagi kárt nem okoz.

— **Horvát igazgatók Muraközben.** Folyó hó 15-én éjjel Csáktornyan a Főtéren az éjjeli őrség egy gyanus alakot szállított fel az igazolásra. ki azután Polancsek Fülöp varasdi lakosnak nevezte meg magát. Erre az őrség hazamenetelre szállította, mit a nevezett meg is ígért. Azonban éjjel után 1 óraker ismét találkozott vele az őrség s ekkor arról tudakozódott, hogy hány éjjeli őre van Csáktornyanak, merre szoktak azok járni s mikor szokták őket ellenőrizni. Ekkor aztán letartóztatták s másnap átadták a csendőrségnek. A csendőrségnél budincsczai (Horvátország) tartózkodásának s kiszabaddkai születésének vallotta magát. Mivel így valóban nem lehet tudni az igazi tartózkodási helyét, továbbra is fogva tartották. — 19-én éjjel pedig a Hencsey-féle vendéglőben volt egy horvát ember, ki ott egy drávaszentmihályi emberrel ült össze s arról beszélt, hogy milyen jó most Horvátországban, ott nem parancsol senki. Azután arra kérte a drávaszentmihályi embert, hogy vesse őt olyan helyre, hol több muraközi ember is lesz, a hol Ő a horvátországi eseményekről szeretne beszélni. Kérdézősködött továbbá, hogy itt milyen véleményekkel vannak a horvátországi eseményekről. A mi-hoványi ember azonban értesítette a csendőrséget a hallottakról, mire fél 12 óraker az idegent letartóztatták, Vallat:skor fumei születésű s zágrábi borkereskedőnek adta ki magát. Reggel azonban mindent tagadott s azt mondotta, hogy részeg volt, nem tudta mit beszélt s mit tett.

— **Az idők jele.** Drávaszentmihályon a Morandini-féle téglagyárban tegnapelőtt, e hó 19-én mintegy 30 téglavető munkás munkaadójának fölmondta a szolgálatot s tüntetve távozott a téglagyárból. Az ügy legkevesbé sincs összefüggése a horvát mozgalmakkal, hanem a streikolás kizárólagos oka az, hogy a munkavezető a csekély munkadíj mellett túlkövetelő volt munkaidő tekintetében.

— **Jó testvér** czimmel a mult számunkban egy hír jelent meg, beküldött jelentés alapján, a melyre vonatkozólag most tudatjuk, hogy az ügy a járásbírság elé került, a hol beigazolódott, hogy az egész lopási história tévedésen alapult s így a terhelt ellen a bünyenyítő eljárást be is szüntették.

— **Napoleon.** Az egész világnak legnépszerűbb embere egyszerű szürke köpenyében, vállrojtokkal, háromszögletű kalapjában, egyenes kardjával, minden leányzavok álma ő, a császár. A kis hadnagy, a ki sarka alá szegi egész Európát, a császár, a kit nem szeret a hitvese, a hódító, a kit az őrség Moszkva alól elkerget, a parvenű a ki császárleányt keres trónja osztagyosának, a ki diktál egy világnak s az égő Moszkvából intézi a párisi színházak és könyvtárak sorsát, ez a csodálatos elme, a ki egy nap alatt megfogalmazza Spanyolországának egész alkotmányát jóformán a mai rendjében: mindez oda van véve azokra az érdekes arcvonásokra, ebbe az érdekes koponyába és mindegyik a vágya és emléke sugárzik ezekből az éles tekintetű szemekből. Mégis csodálkozunk kell, hogy a kinek esze elég volt egy világ meghódítására, a kinek erje volt lenyűgözve tartani Európát, a ki nagy volt és hatalmas, mint rajta kívül talán senki, az, a ki magát a szerelmet is letudta győzni, mikor elszakot Josephinétől, nem tudta meghódítani magának a boldogságot és a feleség szívében kiszorította egy osztrák generális. Az életét még érdekesebb teszi az a tragédia, melyet mintha valami lázbeteg poéta eszelt volna ki valószínűtlenül és elnagyoltan s mely a világhódítónak gancsot vetett egy hajszál burokkal. Napoleonnak az arczépe maga gyönyörűen elbeszéli egész élet-történetét. A David festette arcmása ott van a Világtörténet legújabb 185. füzetének ivén.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Mar-

czali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy, gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérvél. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után, havi részletfizetésre is.

— **A csáktornyai kisedővodában** az évzáró ünnepség f. hó 28-án d. e. 9 óraker lesz megtartva, melyre úgy az igentisztelt pártolótagokat, mind a szülőket és érdeklődő közönséget meghívja Alsözeghy elnök.

— **Lépfene a csáktornyai járásban.** Felsővidéfalván és Drávaszentivánon egy-egy udvarban a lépfene betegséget állapították meg szarvasmarhákban, miért is a két községből, valamint az ezekkel szomszédos Zalaújvár, Tótfalu, Stefanecz és Felsőpusztafáról 40 napig lovat és szarvasmarhát külföldre nem lehet szállítani.

— **Milyen erős folyadékkal permetezzünk?** A szőlőtermelésnek, a mióta a peronoszpóra ismeretes, legfontosabb munkája a permetezés, melyet nem akkor kell alkalmazni, a mikor a peronoszpóra, szőlőragya már mutatkozik, hanem egyszerűlékos bordóit le permetezésével meg kell előzni a felleptét és a permetezést 2—3, sőt a szükséghez mérten 4-szer is meg kell ismételni. A permetezésnél főleg arra ügyeljünk, hogy a folyadék gombostűfej-nagyságú pontok alakjában hulljon a levelekre, mert nagyobb cseppek leperegnek a levelekről és hatástalanul kárba vesznek.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A kender termeléséről.

Hazánkban igen különböző vidékeken termelik a kendert, de annak helyes termelésére bizony a legtöbb helyen igen kevés gondot fordítanak, a minek oka részint a kender igénytelenségében keresendő. Megterem soványabb minőségű homoktalajokon is, sőt sokszor ezeket kellő trágyázással igen jól lehet értékesíteni. A vetésforgóba a legkönnyebben beillik, mert bármely növény után sikerrel termelhető. Saját maga után is vethető 3—4 éven keresztül, sőt vannak a Bácskában és Erdélyben a Szamos és Maros folyók mellett olyan területek is, a hol emberemlékezet óta egy és ugyanazon talajokon termelik, mégis igen jó terméseket szolgáltat. Az igaz, hogy különösen a Szamos melletti kenderterületek gyakran ki vannak téve vízáradásoknak, tehát itt a természet maga végzi ezen területek trágyázását a termékeny iszap lerakása által.

Azonban meg vannak a kendernek is a talajelőkészítés és trágyázás iránti kívánalmai, a melyek megadásával bámulatos eredmények érhetőek el, úgy, hogy míg fősírozott kendertermelésnél, különösen rendszeres trágyázás nélkül 30 q. termés sem érhető el, addig rendszeres trágyázással s különösen a vetendő mag helyes megválasztásával ezen mennyiség majdnem megkétszereződik. Tekintetbe véve ezt, könnyen számítható tehát a trágyázás jövedelmező volta felől s ekkor be fogjuk látni a kender rendszeres trágyázásának okszerűségét. A friss istállótrágya árt a rost minőségének, mivel azt durvává és törékenyvé teszi s ezért a tavasszal való trágyázás kerülendő s lehetőleg érett istállótrágya használatára tekintessünk súlyt. A nitrogéntartalmu mű-

trágyák közül a chilisáletrom, a ~~féltartal-~~ munk közül pedig a kainit, vagy a fahamu alkalmazása igen hálás. A foszforsava v alkalmazására a rostnyeres céljából termelt kender nem rosszul s így a foszfor sav csak a magnak vetelt kender termelésénél jön tekintelbe.

A kisebb átlagtermések azonban nem mindig a talaj tápanyagtartalmától tételenek függővé, hanem a vetőmagtól is, mert pl. eredeti olasz vetőmag, vagy első után termelésének vetése által ugy minőségre, mint mennyiségre hasonlíthatatlanul jobb eredmények érhetőek el; csakhogy itt megint figyelmen kívül nem hagyandó a jobbfeleségnek igényes volta a melyet az a talaj és annak tápanyagtartalma iránt támaszt.

Őszi vetéseink felsegélyezése.

Igen gyakori eset az minálunk, hogy az őszi vetések a tél zord fagyá által sokat szenvednek, a mely körülmény tavasszal rögtön észlelhető, mert az ilyen vetések lassan indulnak meg, gyéren fejlődnek s nem bírnak azzal a szép, élénk, u. n. eleve zöld színnel, mint az a jól áttelelt vetéseknél tapasztalható. Ennek mindig az időjárási viszonyok az okai ugyan, de a gazda is többé-kevésbé kezében tartja mindazon eszközöket, a melyek segítségével a meg nem felelő zord száraz télnek a növényzetre gyakorolt káros hatását csökkenteni módjában van. Mindenekelőtt a vetésnek helyes időben való eszközlése nagy fontossággal bír, mert a különböző növények különböző fejlettségi fokot is igényelnek arra nézve, hogy a telet minden baj nélkül kibírják. Kellő módon megmunkált és előkészített talajba vessünk csak, vegyük tekintetbe az egyes növények talaj iránti igényeit (pl. a rozs vetésre üllepedett talajt kíván) könnyebb talajok tulságos fellátásától óvakodjunk, eselleg tullaaza talajoknál vetés előtt hengereztesünk, a mivel ki lesz kerülve a tulságos mélyvetés; egyszerűval oda kell hatni, hogy a növények megerősödhesenek és így kerüljenek a télbe. Ha azonban a vetés idejének megválasztása s a vetési munkálatok helyesen hajtattak végre s mégis beáll azon állapot, hogy a tél fagyja a vetéseket veszélyezteti, arra nézve is kezünkben vannak azon eszközök a melyeknek alkalmazása által segíthetünk s normális fejlődésre bírhatjuk őszi vetéseinket. A lagy káros hatása rendszeres akkor következik be, ha a növények hótakaró nélkül teletnek ki, ha változik az időjárás, a mi különösen tavasszal okozhat nagy károkat azon esetben, ha az olvadás lassan történik, nappal olvad, éjjel fagy, a mi a legtöbb esetben a vetések felfagyását fogja eredményezni. Ezen baj ellen a vetéseknak nehéz hengerrel való hengerezése által segíthetünk.

A rosszul áttelelt vetések felsegélyezésére igen hathatos eszközök továbbá a műtrágyafélék közül a chilisáletrom és kén-savas ammoniak, melyeknek alkalmazásával elérjük azt, hogy gyenge kinézésű vetéseink lábrakapnak s rendez fejlődésnek indulnak. A növények által könnyen felvehető nitrogéntrágyák alkalmazása ilyen esetben felette kívánatos, mert a növény gyorsan idulva fejlődésnek több ideje is van szervezetenek felépítésére. Katasztrális holdankint a chilisáletromból 50—60 kilogramm azon mennyiség, a melylyel gyenge vetéseinket normális fejlődésre bírhatjuk.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

knjižara Fjischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Gospodarstvo.

Kukcov oblasti.

Kud guder obrnemo pazljivost našu vu nature vrta, sve povsud vidimo svakojačkih kukcov simo tamo gibajuće njihovo življenje. Samo nepremišljeni človek ne spazi množina njihovih felih ono zvanredno posluvanje i ober naravi oblasti, koje njihova množina moguća je včiniti. Kukcov narasti premenljivosti njihove familije kakvoća po-jeg sveta na svakom živućem i neživućem tetu naprvo dojde. Njihovo posluvanje naj-mre pako navlastito bilja svét najbolje čuti, kak guder jesu velika najmre biljah bla-žena njihova premenljivosti sama vu sebe, ipak nisu moguća zadovoljiti kukcov sveta kukcov sveta i medju njimi vnogi se od njega obrne i proti stvarih sveta započne napadnost, i po takvim nad dojde takov položaj, da ni samo bilju, nego živinam takaj svakomu se najde ne samo jeden da pače i više živućih kukcov. Tako stoji ova stvar, i nije neveruvana ona reč, da poznatih kukcov imade vekši broj, kak poznatih biljah i svakojačke vrsti stvarih svih skupa. Najpovolnije mesto na kukce gledč je suha zemlja, imade, takodjer i ne samo jednoga koj i vu vodi takaj žive — ovim za življenje hatara je vodeni hatar, suhe zemlje kukcom pako njihovog življenja hatar vekivečni snežni hatar odlučil je

—Njihov broj ovdi je menjši prama poldanu pako je vnogo vekši, gde iz lepšom farbom i osobitom lepotom se leščiju,

kak pri nas, gde njihovo posluvanje nije tak uredno, kak na poldanašnje strani pod nebju.

— Naravo pismoznanci kukcov vrstih broja do dve sto jezer računaju, medju kojih vu Europi po prilici dvanajst jezer felih živi. Ovaj izvanredni broj vrstih kukcov je zrok, da njihovo poznanost, i njihova imena najglasoviteši naravo pismoznanci svakoga pojedino poznati s najveškom željom nisu mogući. Osobito s dvemi načinim potrebno je kukce vu pazljivost vzeti, pol-jeg toga najmre kak njihovo posluvanje čini, hasna nam delaju, ili pako kvara čini. Škodljivi kukci s velikom jakostjom navadni se jesu pojaviti i od leta do leta neizmerno velikoga kvara zrokuju.

Zalostna izkustva priskrbi si na ova gledč od ljeta do ljeta gospodarski človek nego on, samo od svojega od kukcov načinjenoga kvara spoznava, nego kaj se celoga orsaga tiče, od toga štatistika računa dati mora. Prinas od kukcov načinjenoga kvara nato odlučeni od kukcov kvara razvestileli odlučeni jesu, koji od poljodjelstva ministru na ova gledč računa davaju. Pol-jeg računa kuliko kvara škodljivi kukcov vu Magjarskim orsagu vu letini svako ljetu činiju dr. Horvath Geza bivši inšpektor do 200 million korun šaca. Evo dakle ovo je ona porcija s kojom kukci magjarskim gospodarom hasna na nikaj devaju.

Takve množine neprijateljev ima vu kukcuh svetu, koji kulturno bilinstvo na nikaj špravljaju, da proti njim obranjenost od poljodjelstva ministru neizgovorno veliku skrb zavdaju tim bolje takaj, ar naravi pre-

gleditelji koma da moguću jesu opaziti sva ona znamenja, koja škodljivi kukci presutnosti preteču. Nego medjutim ima ipak nekotjih zaprekah, koji škodljivim kukcom njihovu — pomnoženost prečiju, lakva jesu dugo vremena trpeću dešdjev suša i s ovim spodobna. Ova mala životinja vu škodljiva mesta svoja jaja položiju i po tim poljeg zločestoga vremena na nikaj dojdeju. Osim ovih i iz stvarih sveta takaj vnogo neprijateljev nahadja se glede škodljivih kukcov. Vnogo grabežljivih kukcov ima takaj n. pr. medju sršeni je jedna fela, koj svoje mlade iz kukci hrani, on vnogo gusenice i drugih kukcov zapravi. Opet jesu drugi, koji svoje mlade svaki dan s friškom pečenkam traktiraju, dapače njihova gnjezda spavuki i drugim kukci napanuju. Opet ima takovih, koji vmorje grille, i koblice nosiju vu svoja gnjezda. Medju vsemi kukci naj-deju se neprijatelji. Kukcov jeden veliki broj je tak zvani žagaoci razred, koj n. pr. vu drugih vekših kukcov jaja metne od svoje familije jaja, iz kojih se onda mali črveki izvaliju i kad na vekše zrasedu, samim njim budu za hranu i radi toga zoveju se kukcov zapravitelji i med hasnovite kukce nje računaju. Od ovih blaženih kukcov jedino samo vu Angleskom više od 1200 vrstih poznaju, zato za nje človečanske dobročinitelje zoveju, ar kroz leta više million gusenice zapraviju. Poljeg iskustva veliju, da čim vekšim brojom nahadaju se škodljive gusenice tim vekšim brojom prisutni postaneju tako zvani fémfurésesek žagaoci takaj. Pri nas zvani hasnovitih kukcov ima takaj od živinah sveta hasnovitih stvarih, navlastito

Z A B A V A.

Uspomena od godine 1866. na pokojnu našu kraljicu Elisabetu.

Poslie bitke pri Königgrätzu bilo je potrebno tak nazvane vojničke »interims bolnice« načiniti, pak je iz Gumpendorfske kasarne takova poslata. Ja sam onda bil pomoćni liečnik za vrieme rata kod 59-og regimente nadvojvode Rainer, a službu sam činil u gradu Ljudevita Viktora, na bavarskoj granici u Klessheimu, gde je takodjer bil takov »interims »špital«. Od ovud sam bil premeščen i u bavarsku, jer bavarci su s nami vojuvali proti prusom, i opet u austriju, i najposlije u gore rečenu gumpendorfsku kasarnu Beču, gde sam si i sve dnevne dogadjaje bilježil.

Ov špital nije bil tak udobno sa svim modernim, kak n. pr. onaj u Klessheimu, uredjen, te su ovde bili sami prosti soldati ranjeni.

Ovde je bilo, gde sam ja pokojnu kra-

ljicu prvi krat videl. U Klessheim su dohadjali ranjenike posiečivat, od najstarije cesarice Karoline Auguste do najmladjeg princa svi, i cesar i njegova visoka bratja, ali same cesarice Elisabete onde nije bilo. Ja sam nju anda u gumpendorfskoj kasarni prvi put videl. To je za mene bilo nieko iznenadjenje, jer one dobrostivosti i jednostavnosti u cesarici se nisam nadjal. Ona se je tak držala, kak da smo si svi šnjom jednaki, a spominala se je, kak da se već Bog zna kak dugo u prijateljstvu poznamo. Ona je tu stala kraj jedne postelje na kojoj je ranjeni ležal te se je šnjim tak ljubezno spominala, kak da su si poznanci od duže vremena. Ovde sam joj se i predstavil, na formu meldovanja, kakti ovdešnji pomoćni liečnik inspekcije, te sam ju sprovadjal od postelje do postelje. Ni jedan ranjeni nije ostal bez kakovog takovog dara, dapače sam opazil, da čim je koj bil teže ranjeni, tim je više dobil. Ona je dala načiniti liepe dosta velike žulencije Majke božje, (ja imam jednu na uspomenu), kojimi je darovala ranjenike. U svakom špitalu je zalostno, ali

ovde, kad goder je cesarica došla, bilo je veselo i neka mi bude dozvoljeno o tom nekoliko crtic iz moje dnevne bilješke ovde napisati.

Medju ranjenicima je tu ležal i jedan cigan, kojemu je bilo kolieno postrijeljeno. Liečnici su mu savietovali, da si nogu dade amputirati, jer samo onda je moguće, da ostane živ; ali cigan o tom nit čuti. Kad je to cesarica sazuala, nagovarala ga je i ona na operaciju, da si život spasi. On joj obeča; ali kad je ona otišla, predomisil se je cigan i opet nije dal. I opet je cesarica došla i opet ga je nagovarala, da liečnike posluhne i da si dade nogu amputirati za da si život spasi pak mu je obečala, da će ga onda prijeti u onaj špital u Laxenburgu, kojega je ona dala urediti za ranjene oficire. On i opet privoli i sada bude na cesaricinu želju operacija odmah poduzeta a ona sama je do toga onde u špitalu u feldpatrovom stanu čekala, jer je rekla, da ako nebi odmah amputirali nogu, dok je ona još ovde, bi taj črnš poslie opet iz svoje rieči izbegel, jer ova fela ljudih već je takova, da

pako medju četiri nogasti: thorec, obiđni jež, krt, i t. d. Medju pticami pako, sove, brglezi, kukovice, kosi, škvorci vrane, gavrani, sojke, senice i ostale vnoge pevajuće ptice, koje neprestanoma fundaju škodlive kukce, radi toga ove hasnovite stvari skrbljivo moramo braniti, tim bolje gospodarski človek je na tuliko zavzeti vu drugim posluvanju, da nema vremena se braniti od lih škodljivih strazih. Da kvara činećih kukcov od njihovoga zapravljanja skrabeti se moremo da proli njim se branimo, poznati nam je potrebno njihov život, i navade, ali poko posluhnuti nam je treba one tolnače, s kojima napuľtju nas oni, koji takove poznatostij već učinili jesu i nam nato gledet tolnače taka, poslušiji jesu.

Gospodarski človek na veliki hasen more obrnuti one dobre tolnače, koje proti kvara činećim kukcom gospodarstvene knjige naputak nam pruži, vu ovoj knjigi obilneši naputak moremo najti od onih škodljivih kukcov načine, kak se imaju uništiti, koji se sad noveše vreme groziju poljodjelstvenomu gospodarstvu; od dvadeset takovih svakojačkih škodljivih proti njihovomu življenju množenju i proti njim obrana je poznata vu ovoj knjigi.

Poljodjelstva ministarstvo se marljivo brini proti škodljivim kukcom, kak se imanje zapravljeti i radi toga poljodjelstva minister odredil je naredbe napuľke s kojima gospodarska občina moguć sebe sebe braniti i proti njim stati. — Ako budemo točno obdržavali ove naredbe i naputke, vnoغو više hasna imali budemo od vezda kak da vezda.

Kredits Ferencz

Kaj je novoga?

Napad proti našem kralju.

Zloćinec podigel je gori svoju ruku proti kralju. Napadu učinil je proti magjarskoga orsaga kralju. Dobrotivna sreća obranila je kralja, i njegova dva orsaga takaj, od strahovite nesreće.

Puk samo da na komade ni raztrgal napadnika. Skoro bi človek želel reći, da kvar bilo je preprečili bečkomu puku ovaj pravićni čin.

Veselimo natom, da nije sreća poslužila onomu človeku bečka napadnost.

Zdravi n? vrazeni je magjarski kralj. Samo ova vidimo i videli jesmo vu ovim trenutku: politika nek ostane. nego:

Molimo.

Otec naš, magjarov gospodine bože, hvalu tebi dajemo, da si obćuval našega miloga staroga kralja njegovo drago življenje. I da vu ovim današnjim dnevu nisi odvrnul od njega tvoju milosrdnost, ovak takajše i po tomoga i navéke najostane žnjim tvoja dobrotivna milostivnost. Podeliji nj-mu dugo i blaženo življenje. I podaj da navéke nesmetao videti mogućen bude ovoga naroda njegove nakanjenosti. Da njegova persona takaj, tak pravićno i istinsko moguć se bude radovati ovog naroda vu svakom događaju, kak istinsko se raduje ov narod svojem kralju od zloćincov rukah na srećnim njegovim oslobodjenju.

Iz Beča javiju, da je tam jedan talijan gda se je Njegovo Velićanstvo kralj vu Schönbrun zvanii kaštelj pelal, s jednom botom mahnul proti kočiji kralja. Ov nesrećen človek je svojom botom samo kotača kolah trefil Na vulica bivši ljudi su prijeli toga človeka i skoro da nisu ga jna falate strgali. Doktori su konstatali, da je ov talijan nori bit.

Iz bludnice je vušel, kam su ga nazad odpeljali.

Na pepel spravljena občina.

Iz Šopruna telegrafiraju, da vu Boz zvanog občini je ove dane ožen nastal, vu kojem je cirkva i škola takajše zgorela. Dve žene su takaj vu plamnu zgorele, devet ljudi pako žgeće rane trpeli jesu. Prama vetru sva stanja, medju njimi trideset i pet hiž zevseme je na nikaj došlo.

Kanonika inoš.

Iz Esztergoma brzjaviju, da Vatter Gyula kanonika inoš po imenu Nagy Karoly s krivim ključom otvoril je ormara i žnjega jednu od sparkasse do 30 jezer korun glaseću knjigu je vkural bit. Redarstvo je inoša prijelo i peneze osim 400 korun je nazad dobleno.

Nagradjeni občinski biro.

Presvetli kralj je Ertler Davida iz

Felsőelefanta vane občine birova, za vnoغو ljet verno njegovo službuvanje s koruņje-nim srebrnim križom — daril.

Osobita povorci.

Vu Bachmutu jednim ruskim varašu sad ovoga zadnjega tjedna pet kralj jedan za drugim je ogeņj napastuval. Isćuđu podignuli jesu i dokazano bilo je, da — den starac od jednoga vremena samohotice vu žiže, koj se stim bil branil, da jako veliko veselje ima vu tom kad sluša zvone od pogibeli glasa. Pokehdob nije bil mogućen vu turen gori dođti, da sam svojom rukom zvoni, presiljen bil je k onomu drugomu osebućnomu načinu se vteći, tojest hiže vu-živavati.

Uvredjena stara gospodićina.

Vu Petervaradinu pred miro sudećem sudcu stoji jedna po imenu Mirkovski Anastazija starovićna gospodićina kao tužiteljica proti Banderev malaru. Vu jednom mestu skupa se jesu zabavljali i ravno onda od toga bil je spomenek, da vu Petervaradinu kak vnoغوima takovih stanovnikov, koji se nisu nato narodili. Onda se obrne one hiže gospodarica k Anastaziji.

— Jeli da vi ste se u Petervaradinu narodili?

— Gde je bil za ono vreme još Petervaradin! veli nato Benderev.

Buduć pako Petervaradin baš dve stotini ljet ima toga, ova stoji, sarovićno je nataliko zbantuvavala ova reč, da je celo društvo odmah ostavila drugi dan kod suda zatužila Banderev malara. Sudec opita malara:

— Jeli ste se iz istinite ovak izrazil?

— Ne, samo iz šale i malo sam se i prenagnil takaj.

— No vidiju, veli sudec gospodićini, samo iz šale bil je ovo rekeli. Nek mu odprostitju.

— Nigdar! ovakovu šalu neje moći šenkati. Sudec je anda na tri rubelje kaštil malara.

Navořil se živetil veliki gruntaš

Vu Budapešti v feherlo zvanog gostioniu ove dane vu glavu se strelil jeden elegantno oblećeni gospon, koj je pred dvem.

riedko kada istinu govori (najme cigani). Kad joj je u sobu javljeno, da je operacija dobro uspiela, tekar onda je otišla iz špitala.

Poslie je cigan bil prenešen, uslie obćanjenja cesarićinoga u Laxenburg, i dalje nisam o njem nikaj ćul.

Drugi slučaj je taj: Tu je med ostalimi ležal i od 10. bataljona jagarah jagar Fran I . . . iz Moravske rodjen. Ovomu je bila ciala noga gore u butu iz sgloba izrezana i taj siromak je velike boli podnašal. Njemu sam želel, da ga visoka dobroćiniteljica posieti. I izbilja! Ona, kak navadno, jednog dana samo iz nenada sa niekom groficom (ime sem zaboravil) dojde u špital i slučajno sam opet ja imal inspekciju te sam visoke gospodje od postelje do postelje sprovadjal. Ovak dojdome i do ranjenoga Františka. Na jednoj strani postelje stoji cesarica sa svojom sprovadateljicom groficom Königsegg (baš mi je sad ime na um palo) a na drugoj strani ja, malo dalje odstraga za gospojami dvorski poslužnik. Moj František je samo ćeski govoril, pak sam ja

moral med njim i cesaricom tolnaćnik biti, — barem sam za kratko vrijeme bił »királyi tanácsos.»

»František» — velim mu — »cesarica vas je posietila, evo tu stoji kraj postelje.» Na kaj je tak sviĕtlo poglednul, da mu je iz oćih bilo videti, da je vesel i da je za ov hip zaboravil veliku bol, koju mu je rana zavdavala. Njegov pogled je sad bil vupri u cesaricu.

Ali Františka je još nekaj bolelo: On je najme doma ostavil siromakšu staru mater, kojoj sad nije mogel nikakovu podporu pošiljati, pak sem ja to cesarici raztolnaćil. Komaj da sam joj to povedal, bilo je videti, da ju je ta sinovska ljubav potresla. Ona namegne grofici i ova mi odmah preda novu petlaću, koju da neka njegovoj materi miestu sina pošaljem. »František velim ranjenomu — »gledajte, ovo pošilja Njezino Velićanstvo vašoj materi! Zahvalite se!» — Em mu je iz oćih bilo videti zahvalnost i suze su mu potekle, ali rieći nije mogel zmoći. Sad digne ruku te ju pruži proti cesarici, koja je odmah razmela, kaj hoće,

da joj najme hoće ruku kušnuti i ona mu ju pruži, a on ju svojimi obodovima prime te ju nekoliko krat srdaćno kušne. Pri tom su se i cesarićine oći zarosile. Ja sam ju stal te sam kakli preobraženi gledal u lice visoke gospodje, koja je evo nad nesrećom prostoga soldata zaplakala.

Sad je na kratko vrijeme nastala tišina. Bil je to sveti hip. Cesarica je još ostala pri toj postelji. Za kratko vrijeme si rubcom zbrise suze te mi veli: »Pitajte ga jeli mozbil ima još kakovu želju?» I ja sam ga zapital. Pak kakovu nezatnu želju je taj dođri František imal? »Gospon liećnik» — rekeli je — ovde visi moja kabanica, ona je još posve nova, kad ću iz špitala oditi, morati ću tu kabanicu ovde ostaviti, ja bi prošil, da bi ju onda slobodno sobom uzeli.» — Ovo je neka od njegovih gestuša cesarica i bez mog raztolnaćivanja razmela, jer je ljubko se smiešća hitro odgovorila: »O jeli recite mu da je kabanica njegova.» Ova velika pre dobrotu cesarićina je Františka na tuliko ohrabrila, da je zaprosil, jeli bi još jednu prošnju smel izreći.

Gabona árak. — Ciena žitka.

I m-mazsa.	I m-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	14.00 —
Zab	Zob	11.00 —
Rozs	Hrz	11.00 —
Kukorica új	Kuruzza nova	13.00 —
» » ó	» » stara	00.00 —
Árpa	Ječmen	11.00 —
Fehér bab új	Grah bel	20.00 —
Sárga » »	» » zob	15.00 —
Vegyes » »	» » změšan	15.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Bükköny	Grahorka	10.00 —

Magyar Remekírók.

A magyar irodalom főművei.
Megjelenik, félévenkénti 5 kötetes sorozatokban, összesen 55 kötetben ára 220 korona.

Megrendelhető:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvkereskedésében

Csáktornyan.

Liliom-kenőcs

— Crème de Lys —

Giorsan és biztosan működő, tiszta, nem ártalmas szer a szep-lő, az arcz tisztátlansága, pat-tanások, májfoltok sat. ellen.

Ára a hozzátartozó szappannal együtt, ha a pénz előre beküldetik: **2 K. 20 fill.**

Megrendeléseket elfogad:

Riedl Ferencz

Salvator-hoz címzett gyógyszerárú Varazsdon.

957 4—20

Pomada od liljana.

— Crème de Lys —

Brzo i sigurno djelujuće, čisto neškodljivo sredstvo proti sun-čanim pjegam (Sommersprossen) nečistoći lica kao prišćevom cr-venilu i jetrenim pjegam (Leber-flecke).

Ciena sa k tomu spadajućim sapunom ako se novi naprvo pošalju **2 kor. 20 fillira.**

Naručbe prima: Ljekarna k' Salvatoru

Franje Riedla Varaždin.

Perlakról való elköltözésem folytán folyó évi június hó 28 és 29-én délután 2 órakor elárvereztetnek butorok, házi felszerelések, képek, vadászfegyverek, egy vadász eb és biciklik. Felvilágosítás a kiadóhivatalban.

966 1—1

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan

a legujabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák,

körlevelek, hivatalos- és magánnyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

Hirdetések

felvétetnek lapunk kiadói hivatalában.

Bármínemű

könyvkötészeti munkát

elvállal és gyorsan elkészít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvkötészete

Csáktornyan.

Fölhívás!

12 forinttól 15 forintig

készülnek műhelyemben remek szabású divatos férföltönyök, felöltők mérték után a legfinomabb gyapjuszövetekből.

TIMÁR LAJOS

férfiszabó terme

Budapest, VIII., Gyöngyutya-utca, 9., I. em.

Vidéki rendeléseknél egy mintaruha mértékül beküldendő.

Vidékre ha 4 ruhát rendelnek egy helységben, odaküldöm utazó szabászatot divatos, gazdag posztóminta gyűjteményeimmel, bemutatás és pontos mértékvétel miatt.

899 13—*

Egy fiatal szakképzett

fűszerkereskedő

s e g é d

ki a horvát nyelvben teljesen jártas alkalmazást

nyerhet

LAKENBACH JENÓNÉL

967 1—1

KOTOR.

Pályázati hirdetés.

A szoboticzai v. k. kántortartói állás halálozás folytán üresedésbe jöven, ezen állás elnyerésére ezennel pályázat hirdetlik.

Javadalmazása: kántortartói fizetés 600 korona, természetbeni lakás, mely áll 2 szobából, 1 konyha, kamara, kert, istálló, 1 szin és pajta, 6 öl tűzifa felaprítva a kántortartó saját használatára karcz gabona fejében 48 mérő szemes kukoricza. Minden háztól 12 font széna, zsellértől 12 font szalma, vizkeresztli járás fejében körülbelül 120 korona, stólázási jövedelem évi 500 korona és két hold szántóföld haszonélvezete.

Pályázók kellőleg felszerelt folyamodványukat

folyó évi július hó 12-ig

alulírottához küldjék be, a mely napon délelőtt az ének és orgonálásban a szokásos próba fog megtartatni és utána közvetlenül a választás fog megejteni.

Szoboticzán, 1903. június 15.

Imrey Ferencz

965 1—1

h. plebános s isk. széki elnök.

2391/1903.

Árverési hirdetés.

Csáktornya nagyközség képviselőtestületének törvényhatósági jóváhagyással ellátott határozata alapján közhírré tételik, hogy a nagyközség tulajdonát képező a csáktornyai 52. számú tjkben 99 hrsz. alatt foglalt a község közepén fekvő beltelek és arra épült emeletes iskolai épület 50.000 korona kikáltási ár mellett nyilvános árverés útján

1903. év június hó 22-én délelőtt 10 órakor

Csáktornyan a község háza tanácstermében el fog adatni.

A részletes árverési feltételek a község házán a hivatatos órák alatt bármikor megtekinthetők s ugyanott bővebb utbaigazítás szereshető.

Az árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 5%-át bánatpénz fejében letenni s vevő azt az árverés után 10%-ra kiegészíteni.

A fennmaradó vételár 10 évi egyenlő részletben, esetleg a községi képviselőtestülettel megállapítandó hosszabb törlesztési időben fizeshető 5% kamatozással.

Az árverés eredménye ugy eladó község, mint vevő félre csakis a képviselőtestület jóváhagyása után kötelező.

Kelt Csáktornyan, 1903. június 6-án.

Dénes Béla sk.,

jegyző.

919 2—2

Petrics Ignác sk.,

bíró.

T. cz.

Van szerencsém Csáktornya és vidéke t. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy eddigi **üvegraktáramat** egy a fűszer-üzletem melletti külön nyílt eladási helyiségre változtattam.

Üzletemben tehát ezentúl az **üvegszakmába** tartozó mindennemű árúk is a **legjutányosabb árban kaphatók.**

Elvállalok továbbá úgy helyiségemben valamint azonkívül is mindennemű üvegesmunkát, javításokat. Gyártok modern **képv** valamint **tükörkereteket is**, melyeknek részletes mintái üzletemben a nagyérdemű közönségnek megtekintés végett rendelkezésre állanak.

Koreszmárosok és vendéglősök bármikor poharakat és üvegeket olcsó díj mellett kölcsönbe kapnak. Szíves támogatásukat kérve maradok

kiváló tisztelettel 939 10—25

Todor R. utóda.

P. P.

Cast mi je obznaniti p. š. stanovnikom grada Čakovca kao i okolice, da sem kraj mojega štacuna još jedan drugi štacun s **glažnatom** robom otvorit.

U mojoj **glažuti** dobije se **sve za hval cieniu** prem **krčmarske flaše, kupice i drugo** glažovje.

Dale se kod mene dobiju **sveti kipli** i svakojačke **zrcale.**

Obloke i kipe takaj za hval cieniu u **rame mećem.**

Krčmaru dobiju kod svake prilike svaku količinu **flaše i kupice u posodu.**

Sa poštovanjem

Tódor R. nasl.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig a **dr. Krasovecz házban** létezett

rőfös- és divatárúkereskedésemet

a volt Mayer S.-féle üzlethelyiségbe helyeztem át.

Raktáramat teljemen kibővíve és felszerelve mindennemű divatcikkkel a legjobb minőségben jutányosan adhatok **Mayer S. ur teljes raktárkészletét megvettem és ezen átvett árukat a mielőbbi teljes**

kiürítés céljából

jóval a beszerzési áron alul minden elfogadható összegért adom.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

935 10—10

HERZER IZIDOR.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati Intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja bellőld!

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/3 palack 5 korona 1/2 palack 2'60

Kapható: CSAKTORNYÁN.

TODOR R.-utóda fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vevő ellenőrzés a os. 48
kir. belügyi miniszterium
által jóváhagyott kísérleti
állomás és elemiszerek
vizsgáló intézete által Wien
IX. Spitalgasse 31

910. 13—52

Vevő ellenőrzés a os. 48
kir. belügyi miniszterium
által jóváhagyott kísérleti
állomás és elemiszerek
vizsgáló intézete által Wien
IX. Spitalgasse 31

Alkalmi vétel!

Kessel áruházában

Fő-utca Hirschmann-féle ház, (a postahivatallal szemben.)

f. hó 7. vasárnap kezdődött
ruhaszövetek, cretonok és battisztek elárusítása mélyen leszállított árak mellett.

Folyó év szeptember 1-től üzletemet a zárda-épület Neumann Albert-féle helyiségbe helyezem át.

955 6—

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy fizetem

teljes felosztása

miatt az összes raktáron levő áruimat, u. m. **női ruhakelmék, rövidárúk, vásznak, kendők, nap- és esőernyők** stb. stb. különféle divatcikket **mélyen a bevásárlási áron alól minden elfogadható összegért** eladom.

Magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva maradok

Csáktornya, 1903. május 10.

kiváló tisztelettel

Neumann Albert.

951 7—